

Motion till riksdagen 2009/10:C273

av **Ronny Olander m.fl. (s)**

Utökad koloniträdgårdsverksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om koloniträdgårdsverksamhet.

Motivering

Koloniträdgårdar och odlingslotter är viktiga inslag i den långsiktigt hållbara staden. Nu krävs åtgärder på nationell nivå för att få fram fler koloniområden. Det räcker inte längre att enbart se det som en kommunal angelägenhet att bedöma behovet av koloniområden och se till att sådana anläggs i lämplig omfattning.

Allmänhetens intresse för trädgårdsodling och kunskapen om koloniområdenas samhällsnyttiga betydelse för stadsmiljön, för den biologiska mångfalden, för stadsbefolkningens hälsa och välbefinnande och för klimatsmart livsmedelsförsörjning har ökat markant. Trots det anläggs det färre nya koloniområden nu än tidigare. Det tycks i stället ha blivit vanligare att befintliga koloniområden hotas av planer på annan markanvändning. Tidigare, när staten i sina rekreationspolitiska riktlinjer framhöll att koloniträdgårdar och odlingslotter var en viktig form av närrecreation, var det många kommuner som tog detta på allvar och såg till att nya koloniområden kunde anläggas.

Därför krävs det nu att regeringen ger de på olika sätt berörda myndigheterna i uppdrag att främja tillkomsten av nya koloniområden och att även i övrigt medverka till att koloniträdgårdsverksamheten utvecklas.

Exempel på lämpliga åtgärder ges i det följande:

Boverket bör instrueras att belysa koloniträdgårdsverksamhetens betydelse för en god bebyggd miljö och se till att kommunerna får tillgång till ändamålsenliga planeringsriktlinjer. Att det ska finnas utrymme för "lokal odling" ingår i det nationella miljömålet God bebyggd miljö. Detta torde innefatta att det ska finnas tillgång till odlingslotter och koloniträdgårdar som komplement

Fel! Okänt namn på

till bostäder utan egen trädgård. Men detta behöver uttryckas mer konkret så att kommunerna uppfattar det som ett klart uttalat ansvar.

Delegationen för hållbara städer bör uppmanas att beakta koloniträdgårdsverksamhetens betydelse för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling samt överväga hur delegationen inom ramen för sitt uppdrag kan främja tillkomsten av nya koloniområden.

Jordbruksverket bör ges i uppdrag att utreda vilket tillskott en utökad koloniträdgårdsverksamhet kan ge till livsmedelsförsörjningen och vilka åtgärder som bör vidtas för att främja ökad produktion av livsmedel i såväl koloniosom villaträdgårdar. Det kan t.ex. handla om att samordna olika insatser för att minska skadeverkningarna av den spanska skogssnigeln och att öka stödet till fritidsodlingens organisationer och deras arbete med information, rådgivning, sortprovning, försök med ekologiska odlingsmetoder etc. Under den första hälften av 1900-talet bidrog odlingen i koloni- och villaträdgårdar i högre grad än nu till livsmedelsförsörjningen. Särskilt värdefullt för folkushållet var detta när Europa härjades av världskrig. På koloniområdena produceras även nu en hel del nyttiga livsmedel som frukt och bär, grönsaker och rotfrukter. Det är positivt för folkhälsan, samtidigt som det minskar livsmedelssektorns energianvändning och klimatpåverkan.

Möjligheterna att uppmana Naturvårdsverket, som handlägger statens stöd till friluftslivet, att definiera koloniträdgårdsverksamhet som en stödberättigad form av friluftsliv bör undersökas samt hur verket kan bidra till att verksamheten utvecklas vidare. Friluftsliv är viktigt för hälsan och gör fritiden meningsfull. Det är vanligare att man ser trädgårdsodling som en form av friluftsliv än att man uppfattar t.ex. golfspel eller promenader i en park som friluftsliv. Tidigare studier har påvisat att trädgårdsodling näst efter promenader är den vanligaste fritidssysselsättningen utomhus.

Möjligheterna att instruera Fastighetsverket och andra statliga markförvaltare att upplåta mark för koloniträdgårdsverksamhet på sådana villkor att kolonilotterna kan bli ekonomiskt överkomliga för alla bör undersökas. Till de grundläggande värdena i koloniträdgårdsverksamheten hör att den ska vara tillgänglig för alla som så önskar. Man ska ha råd med en koloniträdgård eller odlingslott även om man inte är högavlönad. Kommunerna, som i de flesta fall är jordägare, har hittills oftast haft förståelse för detta när mark har upplåtits för koloniträdgårdsverksamhet. Fastighetsverket upplåter också mark till flera koloniträdgårdsföreningar, men i stället för att värna om verksamhetens sociala karaktär har verket i aktuella förhandlingssituationer enbart hävdat behovet av ökad ekonomisk avkastning. De chockhöjda arrendenivåer som detta har resulterat i kan påverka utgången av liknande arrendeförhandlingar med andra jordägare så att mycket av idén bakom verksamheten går förlorad.

Stockholm den 30 september 2009

Ronny Olander (s)

Kerstin Engle (s)

Siv Wittgren-Ahl (s)